

piątek, 26.05.2023

Księżna Dorota z Broniszów I voto Radomicka II voto Jabłonowska

Wiemy, że była dwukrotnie zamężna. Pierwszym mężem Doroty był Jan Antoni Radomicki (ur. 1690 w Kaliszu, zm. 27 kwietnia 1728 w Lublinie), syn właściciela Konarzewa, wojewoda inowrocławski i generał wielkopolski. Pobrali się ok. 1720 r. Młode małżeństwo osiadło w Racocie, a po śmierci Andrzeja Radomickiego (teść Doroty) w 1726 roku. zamieszkało w pałacu Konarzewskim. Z tego małżeństwa urodziło się 3 dzieci: Franciszka, późniejsza żona Władysława Józefa Szodrskiego, wojewody inowrocławskiego; Anna, późniejsza żona Augustyna Działyńskiego, wojewody kaliskiego oraz Władysława Rocha Gurowskiego, marszałka wielkiego litewskiego. Jedyny syn Augustyn, zmarł w 1728 w wieku 2 lat.

Drugim mężem księżnej był Stanisław Wincenty Jabłonowski, (ur. Styczeń 1694, zm. 25 września 1754 w Lubartowie) książę na Ostrogu, Bułszowie, Niżniowie, Krzewinie, Płużnem, wojewoda rawski od 1735, starosta świecki, międzyrzecki, białocerkiewski, pisarz i poeta, odznaczony Orderem Orła Białego, donator klasztoru jasnogórskiego. Stąd w jej nazwisku możemy znaleźć określenia primo i secundo voto (łac. z pierwszego/drugiego małżeństwa). Z małżeństwa z Stanisławem Wincentym Jabłonowskim urodziły się dzieci: Maria Klementyna Lubomska i Antoni Barnaba- budowniczy pałacu w Racocie, który w 1798 roku sprzedał dobra rodowe, m.in. Stęszew książętom orańskim.

Rok po śmierci swojego ojca księżna Dorota odziedziczyła po nim Stęszew i Racot wraz z podlegającymi dobrami. Przed połową XVIII wieku, kiedy Konarzewo przeszło na jej córkę, Annę Działyńską, Dorota wróciła do Racotu i rozpoczęła modernizację rezydencji. Do swej śmierci zdołała rozpocząć budowę świątyni oraz postawić murowane stajnie i oficyny. Majątek racocki przejął jej jedyny syn, książę Antoni Barnaba Jabłonowski, wojewoda poznański. Posiadający po ojcu, księciu Stanisławie Wincentym Jabłonowskim, rozległe dobra na Wołyniu i jedną z najokazalszych rezydencji w Warszawie, postawił on (kontynuując dzieło matki) wygodną siedzibę, odpowiadającą jego pozycji zajmowanej wśród ówczesnej elity. W grudniu 1752 roku, przebywając w Międzyrzeczu, Dorota zatwierdziła statut Bractwa Strzeleckiego (Kurkowego) w Stęszewie. W latach 1768-1770 z jej inicjatywy podjęto budowę nowego kościoła w Racocie, który był pomyślany jako kaplica pałacowa. Już wcześniej, bo w 1761 roku jej staraniem przeprowadzono przebudowę kościoła w Tomicach, nadając mu obecny barokowy wygląd. Pierwotnie ta świątynia miała styl gotycki.

Skutkiem wieloletnich działań wojennych w XVIII w. było zniszczenie kościoła w Stęszewie. Przyczynili się do tego Rosjanie, który tłumiąc konfederację barską w 1770 r. spalili kościół. Z gotyckiej świątyni zostały jedynie wypalone mury zewnętrzne. Dlatego w 1771 roku księżna Dorota dokonuje gruntownej renowacji kościoła farnego, ratując go od całkowitej ruiny, jednakże tracąc pierwotny, gotycki styl. Kościół zyskuje wówczas dwie kaplice boczne – w jednej z nich (obecnej kaplicy MB Nieustającej Pomocy) znajdowała się łoża kolatorów, a pod nią zakrystia. W przeciwległej kaplicy przygotowano miejsce na nagrobek kolatorki.

Księżna Dorota z Broniszów Radomicka-Jabłonowska umiera w 1773 roku i zostaje pochowana w krypcie kościoła farnego p. w. Św. Trójcy w Stęszewie. Nad miejscem jej pochówku, w dzisiejszej kaplicy Św. Krzyża, wzniesiono nagrobek w formie przypominający ołtarz, w którym znajduje się portret księżnej, a nad nim herb jej rodzinny herb Wieniawa.

Aktualnie sarkofag z doczesnymi szczątkami księżnej nie znajduje się już w krypcie pod jej nagrobkiem, ale został przeniesiony do odnowionej krypty znajdującej się pod lewą częścią nawy głównej.